

marie antepoinimus **V**ere dignuz et iustum est hoc **S**i dignū est vt benedicta sit que cum viro suo virum alienum non nouit. et si iustum est. vt magis benedicta sit. que nec cum viro nec post virum suum alicuium nouit **D**ignuz et iustuz est vt maxime benedicta sit que nec suum nec alienum virum nouit. et tamen virum tam inmensum concepit **I**deoq3 beatus augustinus exclaimans ait. **O** femina super feminas benedcā. que viruz omnino non nouit. et virum suo vtero circūdedit

Sit igitur charissimi benedicta pro humilitate. benedicta pro charitate. benedicta pro lenitate. benedicta pro strenuitate. benedicta pro liberalitate. benedicta pro sobrietate. benedicta pro castitate maria merito fuit que humilitate excellentissima. charitate opulentissima. lenitate patientissima. strenuitate feruentissima. largitate affluentissima. sobrietate abstinentissima. virginitate continentissima **E**ya ergo tu tam multipliciter benedicta: tu tam feliciter super benedicta maria. oramus vt pro tua benedictione nos miseros absolutos ab omni male / dictione dignos reddas diuina benedictione. per dñm nostrū iesum christum filium tuum **A**men.

¶ Sermo .xiii.

Benedictus fructus ventris tui. A.

Ostensus est supra quō maria ppter purissimā vite innocētiā merito p aue salutat. quō ppter copiosissimā grē affluētiā merito grā plena commemoratur. quō ppter familiarissimā dei pñtiam: dominus secum fore insinuat. quō propter dignissimam persone sue reuerētiā merito bñdca in mulieribus nunciatur. ostendendū est nūc quō propter utilissimā prolis sue excellentiā merito benedictus fructus ventris sui clamatur **B**enedictus ergo fructus ventris tui. o bñdca mater

Sermo

fili dei. **H**ic est ille fructus de quo propheta ait Dominus dabit benignitatem et terra nostra dabit fructum suum. Quod exponens beatus Beda dicit. Dedit dominus benignitatem quia in ingressu virginis sui virginis uteri templum spiritus sancti gratia consecrauit. et terra nostra dedit fructum suum. quia eadem virgo. que de terra corporis suum habuit. filium genuit diuinitate quidem deo patri coequalis sed sibi carnis veritate consubstantialis.

Considerandum namque est quod fructus iste est fructus generosissimus. fructus deliciosissimus. fructus vtriosissimus. fructus copiosissimus. Fructus inquam generositate sublimissimus. fructus delectabilitate desiderabilissimus. fructus vtriositate vtilissimus. fructus copiositate vniuersalissimus.

B **P**rimo consideremus charissimi quomodo fructus uteri virginis generosissimus sit. Generosus quidem est. quia de utero regali est. Generosior quia de utero virginali. Generosissimus certe est quia de utero paternali de utero inquam patris eterni est. Dico charissimi quod generosus est fructus iste. quia de utero regali. de utero dauid regis inquam productus: sicut sibi dominus promiserat in psalmo dicens. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Hoc autem promissum apostolus impletum esse testatur dicens ad romanos primo Qui factus est ei ex semine dauid secundum carnem. Et certe fructus iste generosus et nobilis est. non solum propter regem dauid. sed etiam propter omnes illos nobiles reges progenitores suos per quos genealogiam a matheo descriptam propagatus in mundo venit. Iuxta illud sapi. xiii. A regalibus sedibus venit. Item charissimi licet fructus iste generosus sit propter uterum regalem generosior tamen propter uterum virginalem. de quo dicitur beatus dictus fructus ventris tui. Ventris utique qui secundum quod in uirga aaron signatum fuit florem virginis simul cum fructu fecunditatis retinuit. propter quod bene beatus bernardus ait. Nascitur christus ex muliere. sed cui fecunditatis fructus sic accedit. ut non decidat flos virginis. Ista fructus virginis nobilitas. sicut mirabilior. ita excellentior est quam prima. et plus quam celi et terra. o vere mirabilis et inaudita nobilitas. O vere nobilis de virgine

natiuitas. nobilitas inquit aug⁹ fuit nascentis in v^ginitate parientis. z nobilitas parientis in diuinitate nascentis.

Etem charissimi fructus iste licet generosus sit propter vterum regalem. generosior autem ppter vterum v^ginalē. generosissimus tñ est propter vterū paternalem. **U**n de isto fructu accipi potest illud osee xiiij. **E**x me fructus tuus inuentus est. o riginale habet tuus. lxx. habent eius. **D**icat ergo deus pater ad mariam. dicat ad fidelem animam. dicat ad vniuersalem ecclesiam. **E**x me fructus tuus inuentus est. **T**uus o maria. ad hūc fructum pducendū electa. tuus o anima ad hunc fructum diligendū illecta. tuus o ecclesia ad hunc fructu pceptiendū collecta. **T**uus inquā tuus. tuus certe corporaliter per assumptā naturam. tuus spūaliter p gratiam. tuus sacramentaliter p eu^gcharistiam. tuus eternaliter per gloriam. **E**x me tamen tuus est. quia de meo vtero genitus. sicut in psalmo scriptu est **E**x vtero ante luciferū genui te. **O**uerenimis admiranda est nimis qz veneranda nobilitas q fructus ventris materni est filius vteri eterni z sapientia cordis patrū. sicut z beatus bernardus de isto fructu scribens ait. **I**llus o maria eris mater cuius est deus pater. filius paternę charitatis. erit corona tue castitatis. **S**apientia paterni cordis erit fructus vteri v^ginalis. **I**sta ergo fructus hui⁹ generosissimi nobilitas. primā z scdām in infirmitū sua dignitate precedit. z omnem intellcū humanū z angelicū sua sublimitate excedit. **I**deoqz bene de hoc fructu d^r ysa. iij. **E**rit germen dei in magnificentia z gloria. z fruct⁹ terre sublimis in magnificentia ppter regalē. in glā ppter v^ginalē. sublimis propter eternalē siue paternale generositatem

Dico charissimi considerem⁹ quō fructus vteri v^ginalis deliciosissimus sit. deliciosus quidē in odore. deliciosior autem in decore. deliciosissimus vero in sapore. decore autez fide. odorem spe. saporem eius charitate percipimus.

Dico charissimi q fructus marie deliciosus est suauī odore. vñ de ipso bene p^t dicere mater eius. illud ecclās. xxiij. **E**go q si vitis fructificauī suauitatē odoris. **F**ructus vitis est. plis v^gi

nalis. quod tamen mirum est et mire verum est. teste b. aug. q. de hoc fructu sic ait **D**e creatura creator omnium precreat nas-
citur. et de riuulo suo fons magnus educitur **R**adix omnis de rugu-
lo suo oritur. et vitis vera palmitis sui fructus efficitur. fructus vi-
tis vinus est. odor autem vini valde delectabilis est. sic certe o-
dor exemplorum christi. odor consolationis. odor promissionis christi
valde delectabilis est anime christi sitienti. et ideo sicut odor vi-
ni sitientem sic odor christi trahit post ipsum currentem et dicitur
tem **L**anti. prius **T**rahe me post te. currem in odore vnguento-
rum tuorum **¶** Quia ergo nos miseri heu non currimus.
sed vix serpinus. signus est quod de odore huius fructus heu par-
ceperimus **S**i olfactum ysaac haberemus qui huius fructus
odorem tam longe ante presensit teste beato bernardo qui sic di-
cit **H**uius odoriferi fructus fragrantia sentiebat qui dicebat
Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni cui benedixit dominus.

¶ Item charissimi fructus iste non solum est deliciosus
odore. sed etiam deliciosior est specie et decore. de hoc nota quod
dicit leuitici xxiij. **S**umetisque die primo fructus arboris pul-
cherrime **P**rimus dies animam illuminans est fides. et certe fide
sumere debemus fructus arboris pulcherrime **A**rbor pulcher-
rima est maria. pulchra quidem in foliis oris. pulchrior autem in
floribus cordis pulcherrima vero in pulcherrimo fructu ventris
de hoc beatus bernardus. infert sic **¶**

Si inquit fructus ille mortis non solum suavis fuit ad vescendum
sed etiam teste scriptura delectabilis aspectu. quantomagis huius vira-
lis fructus viuificus debemus decorem inquirere in quem desiderant
angeli. perspicere **P**ulcher utique fructus est christus quia speciosus
forma per filios hominum. **S**i autem plenius agnoscere volumus fructus
huius pulchritudinem recurramus ad ipsam pulcherrimam arbo-
rem. requiramus ipsam pulcherrimam eius materiem. et dicamus illi
cantici quinto **Q**ualis est dilectus tuus ex dilecto o pulcherri-
ma mulierum. et ecce ipsa statim respondens dicit. dilectus meus can-
didus et rubicundus electus ex milibus **¶** Ipse candidus lu-
cis eterne. candidus quidem est diuinitate. rubicundus autem huma-

nitate. candidus quoq; conuersatione. rubicundus etiam passionem. **E**cce q̄ pulcher fructus. propter hoc bñ de ipso dicit augustinus. **P**ulcher in celis. pulcher in terris. pulcher in patre vbum. pulcher in matre caro et verbū. **H**ec autem pulcherrima arbor maria. non solum habet pulcherrimū fructum ventris. s; etiam pulcherrimos habet fructus mentis. de quib; aplūs ad galathas v. scribens ait. **F**ructus autē spūs est. charitas. gaudium. pax patientia bonitas benignitas longanimitas mansuetudo fides modestia continentia castitas. **O**

Item charissimi fructus ille non solū deliciosus est odore. et de liciosior est decore. sed etiā delicioissimus est sapore. qđ bñ illa scā anima experta fuit que can. ij. dicit. **S**ub vmbra illius que desiderabam sedi et fructus eius dulcis gutturi meo. **Q**uid mirum si fructus ille dulcis est: qui tam altus est. dicit enim b. bernardus. **F**ructus quanto altior: tanto dulcior. ergo tu solus dulcissimus fructus dñe ihesu chrē quia tu solus altissimus. **Q**uō autem potest altissimus esse fructus ille. cuius breuissima ē arbor. **S**ed certe arbor huius fructus maria et altissima simul ē et breuissima. **A**ltissima dignitate. breuissima humilitate. altissima in oculis dei breuissima in oculis suis. **Q**ue licet hoc modo sit breuis: fructus tamen eius est valde dulcis. **A**n ecclās. xi. d.

Brenis in volatilibus est apīs. et iniciū dulcoris habet fructus eius. **S**ic ergo fructus ventris marie in olfactu. in visu in gustu deliciosissimus est. et ideo vere benedictus est. sicut etiaz b. bernardus testatus est dicens. **B**ñdūs fructus ventris tui. benedictus in odore. bñdūs in sapore. bñdūs in spē et decore. **T**

Tercio consideremus kñi quō v̄ginalis vteri fructus sit v̄tuosissimus. nam reuera v̄tuosus est ad p̄dicatorū saluationem. v̄tuosior ad saluandorū multiplicationem. v̄tuosissimus ad multiplicatoz conseruationem. **D**ico kñi qđ fructus iste benedcūs virtuosus ad saluandū siue ad salutem. ppter qđ etiam fruct⁹ salutis dicitur. **A**n ecclās. p̄iō. **L**ozona sapie timor dñi. replens pacem et salutis fructum. **Q**uid est hoc qđ dicit pacē et fructū fructus salutis nrē. et pax nostra ille est qui fecit vtraq; vnus ihesus christus. et ecce hunc fructum et hāc pacē timor domini repleuit

Sermo

teste ysa. qui dicit Et repleuit eum dñs spū timoris dñi Bñ at
dñ fructus salutis nrē sine quo nulla salus est nobis: iuxta illud
actuū iiii. Nec est in aliquo alio salus Et ācelm? Qd est ya sa
lus nisi quem tu vgo pepisti Tu igit o maria ye es arbor salutis
que mūdo portasti fructum salutis sicut beatus bern exclaimās
dicit. O vere celestis planta p̄ciosior cunctis. sanctior vniuersis
o vere lignū vite qd solum dignū fuit portare salutis fructum
Sed heu multi fructuz istū salutiferū sibi faciūt mortiferū fruc
tum. quia tam mellifluū sibi conuertūt in absinthium eternum
Sicut amos v. dñ. Conuertisti in amaritudinē iudiciū z fructū
iusticie in absinthium. **I**

Item km̄ fructus iste est valde virtuosus non solū virtute sal
uatiua sed etia; multiplicatiua virtuosior Un̄ in bono expone
re possumus qd scriptū est. a fructu frumenti vini z olei sui mul
tiplicati sunt. vt frumentū ad corpus ch̄i. vinū ad aiām ch̄isti.
oleum ad diuinitatē ch̄isti referamus Fructum quoz frumēti
ad sacramentū corp̄is ch̄i. fructū at̄ vinū ad sacramētum sangui
nis. fructuz at̄ olei ad vnguetū spūs sci referre possum⁹ Ab hoc
ergo fructu multiplicati sunt filii in ecclā. multiplicata est ecclā
in filiis. nam oēs filii ventris ecclē sunt hereditas z merces fruc
tus ventris marie sicut in psalmo dñ. Ecce hereditas dñi filii
merces fructus ventris De hoc quoz b. ihero⁹ ait Ip̄e dñs na
tus ex v̄gine fact⁹ est fruct⁹ ventris cui⁹ assumpta hūanitas hāc
accepit mercedem. vt gentes vocate in filiis sint hereditas eius

R **I**tem km̄ fructus iste bñd̄cūs nō solū vtute salua
tiua virtuosus est. non solū vtute multiplicatiua vtuosior. s; etia;
virtute conseruatiua vtuosissimus est Un̄ de hoc fructu accipe
possum⁹ illd̄. puer. xi. Fructus iusti lignū vite Sicut enī lignū
vite quod fuit in medio paradisi terrestris vtutem habuit p̄seruā
di vitā nature. sic certe fruct⁹ vite in medio paradisi ecclē cōseruat
vitā grē. z in medio paradisi celestis patrie cōseruat vitā glorie
Conseruat quidem vitā grē a corruptione culpe Ut itaq; vō glo
rie a corruptione omnis miserie. vt sic recipiamus in fructu ma
rie quod amisimus in fructu adam z eue. Sicut bene notauit

dicens. benedcūs fuit fructus ventris illius. p quem z semen in corruptionis z superne hereditatis. quod in adā pōidim⁹ fructum pcipimus Sic ergo benedictus marie fructus salutem dādo spūaliter. saluandos multiplicādo vniuersaliter multiplicatos conseruando eternaliter virtuosissimus est

¶ Quarto consideremus kmi qūo vġinalis vteri fructus sit copiosissimus Reuera taz copiosus est q aiām plene p̄t reficere. tā copiosus q omnibz p̄t sufficere. tam copiosus q nūq̄ pōt deficere. In primo quidē copiosius. in scōdo copiosior. in tercio copiosissimus ē. Dico q fructus iste benedict⁹ tam copiosus ē. q aiām rōnalem quā totus mūd⁹ oīs q creatura faciare nō potest fructus iste ad facietatem reficere p̄t **¶** An scriptū est De fructu operum tuorū dñe faciabitur terra. Fructus ventris marie est fructus operum tuorū dñe. tuorum vtiqz tuorū nō operū humanorū. non maritaliū sed tuorū. tuū enim op⁹ est tante vġinis p̄paratio: tuum opus est gabrielis missio. tuū opus est spūs scī supuentio. tuū opus est verbi z carnis vnio: talium opm tuorū dñe est fructus iste. quia de talibz operibus quasi de quibusdā floribz p̄cessit fructus iste **¶** An etiam in nazareth que interpretat flos bñ apparuerunt flores isti dicit b. berū. In nazareth nūciatur christus nasciturus. qz in flore sperat fructus p̄cessurus Terra que isto fructu faciat⁹ est amā humana que ad modū terre sp̄ est germinatiā siue vtiliū siue inutiliū herbarum id est cogitatio nū z desideriorū **¶** Ista inquā terra fructu ventris marie faciat. sicut scriptum est **¶** Faciaboz dū apparuerit glā tua Quid mirz si in glā facientur hoc fructu fruētes cū etiā in miseria hoc fructu facientur credentes **¶** An cassidioris exclamans ait O fructus ille mirabilis qui humanū genus dulcissima credulitate faciauit. **¶** Unde non gustare peccare est **¶** Unde ergo q̄ copiosus ē fructus iste qui aiām faciare potest quā totus muudus faciare non pōt **¶** Item charissimi fructus ille bñdcūs non solū tam copiosus est q infaciabilē aiām pōt plene reficere. s; etiam tam copiosus est q vniuersitati faciandorū pōt bñ sufficere **¶** Dicenim est fructus arboris illius gloriose de qua dñ. iiii.

Septimo

Fructus eius nimius et esca vniuersorum in ea. vniuersorum certe in dño viuentium quiescentium resurgentiū sicut pulchre significatum esse pōt leuitici xxv. vbi dicitur **D**abo terre bñdcoez meam anno sexto. et dabit fructum trium annorum **A**nn⁹ sextus etatem sextam. septim⁹ septimā. octau⁹ octauā significat

N **I**ste annus sextus est annus plenitudinis scđm illud apostoli ad galathas iiii. **E**t vbi venit plenitudo tps misit deus filium suum etc. **H**ic utiqz annus prulit fructum filiū dī fructum utiqz tam copiosum q̄ per ipsum anno sexto viuentiū anno septimo quiescentium. anno octauo resurgentiū habem⁹ omnes fructus animarum nrāz. **I**pse ergo est fructus sufficiens vniuersitati animarum nrārum. qui est dñs sufficiens vniuersitati creaturarū **H**ic autem est fructus ventris marie aug⁹ tino testante qui ait. illa virgo singulari grā preuenta est atqz repleta. vt ipsum haberet ventris sui fructum. quem ex initio haberet vniuersitas dñm

Item charissimi fructus noster benedcūs non solum tam copiosus est q̄ animam insatiabilem potest ad facietatē reficere. non solū in hoc copiosior est q̄ animarum faciendarū pōt vniuersitati sufficere. sed etiam tam copiosissimus q̄ animabus faciendis et angelis nunq̄ potest deficere. iuxta illud ezechiel xlvi. **S**yon non deficiet fructus eius. **O** infinita copia defect⁹ nescia. deficere utiqz nō pōt copia huius fructus in eternū cum sit copiosissime benedcūs in eternū. ait enī b. ber. **B**ñdcs fruct⁹ v̄tris tui qui est bñdcs in eternū **S**ic ergo iste bñdict⁹ fructus copiosus est dum ad facietatem reficit **C**opiosior dum faciendorum vniuersitati sufficit. **C**opiosissimus vero dum faciendis imperpetuū non deficit **V**ides ergo nūc o lector. vides o auditor q̄ generosissimus q̄ deliciosissimus q̄ v̄tuosissimus. q̄ copiosissimus sit fructus marie benedictus **V**ides inquam quō sit generosus ex vtero regali. generosior ex vtero virginali. generosissimus ex vtero paternali **V**ides etiaz quō deliciosus sit odore. deliciosior decore deliciosissimus sapore **V**ides nihilo minus quomodo v̄tuosus sit ad saluandum. virtuosior ad

multiplicandum. virtuosissimus ad conseruandum

Pides insuper quomodo copiosus sit ad acietatem. copiosior ad vniuersitatem. copiosissimus ad perpetuitatem. **D**e duodecim conditiones huius fructus significari pnt per illos duodecim fructus de quibus apocalipsis xii. dz qd ostendit angelus iohani lignuz vite afferens fructus duodecim. **E**t qz fructus iste fructus vite. lignu vite ad vitam omibus hominib⁹ adducitur. ideo merito omnis ho ad laudandu deum hui⁹ fructus autorem inducitur. **S**icut scriptuz est **C**onfiteant tibi populi deus confiteantur tibi populi omes. terra dedit fructuz suum. **E**ya nunc benedca mater benedicti huius fructus fac vt b fructu fruamur in eternu. per eundē veru dominu nostrum ihesum christum **A AD E 12**

Verbo. ro.

Benedictus fructus ventris tui

Benedictus fructus ventris tui. **P**ostq̄ euidenter vidimus de fructu v̄tris marie qualis z quantus sit z credatur. **V**ideamus modo quoz sit z quibz debeatur. fructus namqz iste benedctus non solum est fructus ventris sed etiam mentis. **F**ructus est ventris solius marie fructus autem mentis cuiuslibet fidelis anime. fructus ventris p charitatem. fructus mentis per fidem. **V**nde ambrosi⁹ ait **S**i scdm carnem vna mater est christi. scdm fide m oim fructus e christus vel omniu filius. omnis enim anima concipit dei vbu. imaculata z immunis a viciis. igitur scdm ambrosium. **Q**uecunqz vt mens hunc fructum sibi voluerit adesse. debet a viciis immunis esse. **C**hristus enim fructus est mentis non viciose. sed virtuose. **N**on viciose per septem vicia mortalia. sed virtuose contra septem vicia capitalia. **F**ructus ergo iste est fructus humilium contra supbiam. fructus amantiusz cōtra inuidiā. fruct⁹ mīti